

[Indenrigsministeren]

plastfyldninger bliver billigere end sølvamalgamfyldninger. Spørgeren har i sin begrundelse angivet, at de fleste tandlæger i dag er enige om, at plastfyldninger til de fleste formål er bedre end amalgamfyldninger. Men da der ikke gives tilskud til plastfyldninger, er disse 4-5 gange så dyre for patienten som amalgamfyldninger. Dette er yderligere en særlig bagvendt politik, idet amalgamfyldningerne er årsag til en meget væsentlig del af samfundets samlede forurening med kviksølv, jfr. miljøstyrelsens kviksølvrapport fra 1978. Indenrigsministeriet har med skrivelse af 21. november 1984 afgivet en foreløbig besvarelse af spørgsmålet.

Sundhedsstyrelsen skal til den faglige del af spørgsmålet anføre følgende:

Sølvamalgam anvendes i dag som tandrestaurationmateriale praktisk talt kun på kindtænders tyggeflader og sideflader. Sølvamalgamen må på dette anvendelsesområde betegnes som et meget holdbart materiale med kun én væsentlig negativ egenskab, nemlig det forhold, at den adskiller sig principielt fra den naturlige tands farve og transparens. Sekundære allergologiske skader på patient eller klinikpersonale ved anvendelsen af sølvamalgam er kendte, men overordentlig sjældent forekommende.

Plastfyldningsmaterialer, som de kendes i dag, er fra et æstetisk synspunkt væsentlig bedre end sølvamalgam; fyldninger med disse materialer kan fremstilles på en sådan måde, at de må betegnes som usynlige. Plastfyldningsmaterialerne er imidlertid karakteristiske ved to væsentlige mangler, når de anvendes i stedet for amalgam i kindtændernes tyggeflader og sideflader. Mangel nr. 1: materialerne udviser utilstrækkelig modstanddygtighed over for slid under tygning af føde (okklusalt slid) og under nabotænders gensidige mikrobewægelser under tygning (approximalt slid). Sliddet på tyggefladerne medfører blandt andet nødvendighed af hyppig revision af fyldningerne (sandsynligvis hvert 3.-5. år) og risiko for sekundære skader i form af ny caries. Det approximale slid kan muligt føre til komplekse tandstillingsforstyrrelser med sene skader på hele tyggeapparatet. Mangel nr. 2: som følge af plastmaterialernes afbinding og deraf følgende sammentrækning er der betydelig risiko for dannelse af en spalte mellem fyldning og tand og for indtrængning af bakterier og spyt

med indhold af blandt andet farvestoffer i denne spalte. Resultatet kan blive betændelsesagtige tilstande i tandens nerve eller forstadier til sådanne tilstande og endvidere lokal misfarvning af både plastfyldning og tand. De beskrevne to hovedmangler hos plastmaterialerne er så alvorlige, at disse må betegnes som uacceptable som fyldningsmateriale på de områder, hvor sølvamalgam normalt anvendes.

Som anført i indenrigsministeriets foreløbige svar er der i øjeblikket i sygesikringens tandlægeoverenskomst fastsat takster for fyldning med emaljacement. Dette fyldningsmateriale har i en årrække praktisk ikke fundet anvendelse i Danmark, men i stedet benyttes plastfyldningsmaterialer. Indikationsområdet for emaljacement var for- og hjørnetænder, motiveret af dets gode æstetiske egenskaber. Fyldninger af emaljacement udviser imidlertid altid sammentrækningsspalter i kanten af fyldningen – med den konsekvens, at bakterier og misfarvningsstoffer trænger ind i spalten. Desuden er cementen lidet modstandsdygtig over for de organiske syrer, der regelmæssigt dannes i belægninger på tænderne. Ved anvendelsen af plastmaterialer i for- og hjørnetænder kan dannelsen af de ovennævnte spalter i vid udstrækning forebygges ved anvendelsen af en teknik, hvis detaljer ikke skal beskrives, men som kun giver usikre resultater på kindtændernes tyggeflader og sideflader. Hertil kommer, at sliddet på fyldninger i for- og hjørnetænder er betydelig mindre end på kindtænderne og i almindelighed ikke medfører ulemper.

Det kan således konkluderes:

1. Sølvamalgam er velindiceret som fyldningsmateriale i kindtænderne og kan ikke her erstattes med plast, og
2. plast er velindiceret som fyldningsmateriale i for- og hjørnetænder og fungerer her væsentlig bedre end emaljacement.

Afslutningsvis skal det tilføjes, at anvendelsesområdet inden for sygesikringsoverenskomsten af plastfyldningsmaterialer er angivet i tandlægeoverenskomsten af 18. marts 1982 som vejledende bemærkning til overenskomsten, hvorfor det må antages, at praktiserende tandlæger generelt er bekendt hermed.

P. s. v.
Eli Schwarz